

Amateurtuindersvereniging de Pioniers

Bezoekadres:

Köglaan 30, 3571 PZ Utrecht
secretaris@depioniers.nl
www.depioniers.nl

Postadres:

Postbus 13017, 3507 LA Utrecht

Redactie: Evelien Pullens

Layout: Evarien Tuitert

In dit nummer

Van het bestuur	2
Japane duizendknoop	2
De rol van de paden	3
Uit de oude doos	4
Buurman weet beter	5
Groentetuin voor India	5
Interview met Froukelien	6
Pionier-diertjes	6
Beheergroep van het hostel	7
Tip van de maand	7

KOM JE OOK?

Agenda

7 juli	Struinen op de tuinen
28 juli	Honing slingeren
7 sept	Eten op het plein
20-25 sept	Week van de dementie
28 sept	Burendag
12 okt	Takkenweekeind

FOTO: UNSPLASH

Van de redactie

Een doordeweekse dag, verstild zit ik in mijn tuin. Ben ik de enige op het tuinenpark?

Alleen met de wind, de geuren, de kriebelende insecten en - verhip- een eekhoortje. Dichtbij. Er komen steeds meer bijzondere dieren bij de Pioniers. Mijn buurman heeft een plank op de oever gelegd zodat de schildpad daarop kan zitten zonnen. De overbuurman vond een ringslang in zijn tuinhuis. In mijn vogelhuisje vloog een hoornaar in een uit en bij het slootjesprutten werd een kreeft gevangen. De Pioniers worden nog exotisch! Op de Groen-Moet-Je-Doen-dag liepen er tuinleden rond in Indiase sari's en brandde er wierook. Dat was voor een goed doel. Meer hierover verderop in de nieuwsbrief.

Maar... niet alle exoten zijn welkom bij ons. Het gevaarlijke Japanse knooppkruid en de Amerikaanse rivierkreeft hebben we liever niet op ons tuinenpark.

Verder lees je in deze nieuwsbrief over onze burens, ontmoetingen met het hostel - Froukelien weet hier veel van - en de Voorveldse Hof. We doen in september mee met de week van de dementie. En Pioniers, er is werk aan de winkel. Het groen groeit te hard. Er moet gesnoeid worden langs de paden.

Evelien Pullens

Van het bestuur

En toen opeens schoot het op, het plein helemaal leeg en gestaag wordt de nieuwe vorm zichtbaar. Nog net niet af op de Groen-moet-je-doen-dag maar bij de Burendag in september kan het plein dan toch maar mooi gebruikt worden voor al onze activiteiten! De Pioniers staan er al een beetje om bekend bij de AVVN met alle activiteiten die wij met en voor de wijkbewoners mogelijk maken. Het is belangrijk dat we dit blijven doen omdat dit mogelijk ons lijfsbehoud kan zijn. De gemeente zal niet zo snel het

groen op willen heffen of gebruiken voor huizenbouw maar vindt het wel van belang dat het onderhoud en de activiteiten van de tuinverenigingen binnen hun beleid passen. De gemeente Utrecht vraagt zich continu af of het groen niet ook op een andere manier of in hun ogen zelfs betere manier als gemeenschaps-groen kan fungeren.

Zichtbaarheid van de tuinen

Ook mede om bovenstaand dus is er een met twee leden versterkte schouw-

commissie die let op zichtbaarheid op de tuinen en toegankelijke paden. De regels worden niet strenger. Ze staan namelijk allemaal in het huishoudelijk reglement, maar er zal wel eerder aan de digitale bel getrokken worden. Fijne zomer!

*namens het hele bestuur,
Tjitske van der Woude*

Pas op!

Japanse Duizendknoop bij de Pioniers

Deze Aziatische exoot is een snelgroeiende plant met diepe wortels die onmogelijk uit te roeien is. Als je hem zijn gang laat gaan, overwoekert en verstikt hij andere planten. Op ons tuinenpark is de plant gesignaleerd in de tuin van Froukelien en Jos. Zij proberen hem te vermoeien door steeds maar weer de nieuwe scheuten er uit te trekken. De wortels verwijderen lukt niet. Ze gaan heel diep en wat je afbreekt, groeit gewoon verder. Gooi de planten niet op de composthoop, maar in de vuilnisbak bij het restafval. De jonge scheuten kun je trouwens eten. Ze smaken een beetje naar rabarber. Maar ga het vooral niet kweken! Wees alert. Laat de Japanse duizendknoop niet in jouw tuin woekeren!

JE HERKENT DE JAPANSE DUIZENDKNOOP AAN DE RODE STREEPJES OP DE STENGEL

Meer informatie

<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/parken-en-groen/groenonderhoud/aanpak-aziatische-duizendknoop/>

De rol van de paden

Week van de dementie: De Pioniers doen mee!

In de week van de dementie zijn we gevraagd om een aantal activiteiten te organiseren op het terrein. We komen op de website en in het boekje van Stichting Alzheimer Nederland.

20 september	15.00 uur Ontmoeting met de burens van de Voorveldse Hof
21 september	Deelname aan markt van de Week van de dementie
22 september	15.30 uur Lezing Meebewegen, intuïtie en dementie
25 september	Belevingswandeling voor mensen met dementie en begeleiders

Op 26 mei was er weer een succesvolle ontmoeting 'Natuur en dementie' met veel vrijwilligers van de Pioniers en bewoners van de Voorveldse Hof.

Wat een feestelijke middag was dat. Het is namelijk leerzaam en verwonderlijk leuk om een middag om te gaan met mensen met dementie: Hoe doe je dat? Wat zeg je? Hoe kan je het leuk maken voor jezelf en voor de ander? Zijn deze mensen zielig? Nee hoor. Je wordt er zelfs vrolijk van. Ons tuinenpark is vooruitstrevend in het openen van haar poorten voor de medemens. We zijn steeds dementievriendelijker aan het worden. Maar...

Rostoeltoegankelijk?

Ik heb me wel een paar keer geschaamd voor onze paden. Het was niet zo gemakkelijk om met de rolstoel een rondje te lopen. Sommige paden waren zo dicht begroeid dat je er nauwelijks langs kon. Overhangende takken, som zelfs met stekels. We liepen meestal tussen een donkere wal van groen; Ikzélf kon al niets zien van de kleurrijke tuinen, laat staan de mensen in de rolstoel die nog lager zitten. Zij konden

al helemaal niet over de heggen heen kijken.

De tuin was Michel en Wilma was daarentegen een dankbare stopplaats. Ook hun hondje was goed voor een knuffel, net als de cavia's van Sandra en Helena. Tjitske schreef het ook al in 'Van het bestuur': Houd de heggen laag, zodat ons tuinenpark echt een

park kan zijn voor wandelaars, ook als ze in een rolstoel zitten. Dus bekijk je tuin eens al een buitenstaander, is het leuk om er langs te lopen? Geen brandnetels, bramen of andere takken die in je gezicht slaan als je de tuin inkijkt? Dan is het helemaal prima. Zo niet? Ga dan aan de slag!

Evelien Pullens

Uit de oude doos

De Pioniers aan de Ezelsdijk (2)

Het complex van De Pioniers aan de Ezelsdijk lag in de 'verboden militaire kring'. Het behoorde tot de Hollandse waterlinie en was dus een inundatiegebied.

Dit betekende dat het ten tijde van oorlog, ter verdediging, enkele decimeters onder water gezet moest kunnen worden. Aan het gebruik van het terrein waren daarom beperkingen gesteld. Zo mochten bijvoorbeeld de paden niet worden verhard; de huisjes mochten niet groter zijn dan 2m² en moesten door 2 man weggedragen kunnen worden.

Oude spoorwagon

Het toezicht op het naleven van de 'militaire regels' was in handen van de fortwachter van Fort Blauwkapel. Dat De Pioniers het niet altijd even nauw namen met de opgelegde voorschriften getuigt wel de volgende anekdote: in de speeltuin stond een oude spoorwagon die diende als 'schuil- en consumptiegelegenheid'. Deze moest van de fortwachter in drie stukken

gezaagd worden, zodat het drie tegen elkaar geplaatste huisjes waren van elk 2m². Over de zaagsneden mochten latten geplaatst worden. De Pioniers brachten de latten aan maar het zagen werd achterwege gelaten. De fortwachter had niets door en keurde het goed. In de meimaanden van 1940 en 1945 werd het complex overigens daadwerkelijk onder de water gezet. De schade was enorm.

Jan Hellevoort

In de crisisjaren dertig van de vorige eeuw heerste er een enorme werkloosheid. De belangstelling voor het zelf telen van groenten en fruit was daarom groot. De uitkeringen en lonen waren erg laag en op deze manier kon men het wat beter hebben. De oprichter van De Pioniers, Jan Hellevoort, was voorzitter van de Utrechtse afdeling van een

bouwarbeidersbond. Werkloze leden van de bond moesten elke dag tussen 8 en 9 uur hun handtekening zetten om in aanmerking te komen voor een uitkering. Jan Hellevoort was, in zijn functie als voorzitter van de bond, in het stempellokaal aanwezig voor controle en ronselde daar veel mensen om te helpen met de opbouw van het complex van De Pioniers. Daar waren mensen bij die elders een tuin hadden; anderen deden mee om een tuin te kunnen krijgen. Zo werd het complex voortvarend met vele handen opgebouwd.

Tentoonstelling

De Pioniers aan de Ezelsdijk vormden een zeer actieve vereniging. In 1937 werd, ter gelegenheid van het éénjarig bestaan, een grote tentoonstelling gehouden in een zeildoektent van 200M2. Gedurende de twee dagen dat de tentoonstelling duurde, kon men maar liefst 3000 bezoekers verwelkomen! Ook in de latere jaren waren er vele activiteiten.

Door de bouw van de wijk Tuindorp Oost moesten De Pioniers in 1959 verhuizen naar het huidige complex aan de Kogllaan. In de volgende nieuwsbrief meer over het complex aan de Kogllaan.

Rian Kraan

DE EZELSDIJK IN 1960 MET HET INMIDDELS ONTRUIMDE COMPLEX VAN ATV DE PIONIERS (DE LICHTE STROOK). OP DE VOORGROND DE FLATS AAN DE EYKMANLAAN EN DE HUIZEN AAN DE JORDANLAAN. RECHTS HET RIOOLGEMAAL AAN DE EZELSDIJK (THANS VAN ESVELDSTRAAT)

TUINHUISJE VAN BAS KOOIJ OP HET COMPLEX VAN ATV DE PIONIERS AAN DE EZELSDIJK ROND 1956

Buurman weet alles

Beste buurvrouw,
Wat heeft u nu toch aangeschaft? Zo'n springding voor kinderen. Uw tuin lijkt ineens wel een speeltuin! Wat een lawaai. Ik kan niet eens meer rustig mijn krantje lezen in de hangmat.

Buurman

Beste Buurman,
Mijn neefjes en nichtjes vinden het tegenwoordig heel leuk om naar de tuin te komen. Daarom heb ik een trampoline en een schommel gekocht. Sorry voor het lawaai. Ze komen niet altijd hoor. En tja, kinderen zijn de toekomst. Daar doe je toch alles voor.

Buurvrouw

Beste buurvrouw,
We hebben toch een mooie speeltuin op de Pioniers. Hulde voor de speeltuingroep. Daar kunnen ze prima spelen! De tuin is er om te tuinieren. Kinderen vinden het trouwens heel leuk om te helpen met de tuin. Wat dacht je van een eigen tuintje laten maken, kijken en ruiken en stekjes halen in de beleeftuin, huisje bouwen voor de kleine dieren in de tuin. Op het nieuwe Voorplein kun je straks lekker zitten met een ijsje of een wijntje. De speeltuin ligt daar vlak naast. Een paradijs, buurvrouw.

Buurman

Groentetuin voor India

Op de Groen-Moet-Je-Doen-dag kon je niet alleen slotjesprutten en taarten eten van Bea en Bibi, maar je ook vermaken met allerlei Indiase activiteiten.

We hebben meer dan 150 euro opgehaald voor de groentetuin van de Kattaikkuttu jeugdtheaterschool in Zuid India. Deze school geeft kansarme kinderen een betere toekomst. Ze leren het traditionele theater naast de

gewone schoolvakken, maar gaan nu ook zelf tomaten, boontjes en pompoenen kweken in de nieuwe 'organic garden'. Bananen, kokosnoten en bloemen hebben ze al op het grote stuk land rondom de school.

In september zal Ineke naar India reizen om ons geld te brengen en tevens een klein beetje aarde van de Pioniers te vermengen met de aarde van de Kattaikkuttu school. Als ze terug komt brengt ze aarde mee van de Indiase moestuin om dat te vermengen met onze aarde. (Kritische Pioniers, ben niet bang; we willen natuurlijk niet dat deze aarde vreemde exoten met zich mee draagt, daarom steriliseren we de aarde in de magnetron.) Het is een mooi symbool van vriendschap en samenwerking.

Was je niet op de Groen-Moet-Je-Doen-Dag en wil je graag doneren voor India? Dat kan via onderstaande link: <https://www.kattaikkuttu.org/donate-1>

PIONIER EVELIEN HEEFT DE KATTAIKKUTTU SCHOOL VAAK BEZOCHT EN KAN ER VEEL OVER VERTELLEN. LEES MEER OP [HTTPS://WWW.KATTAIKKUTTU.ORG](https://www.kattaikkuttu.org) EN [HTTPS://WWW.KALAIMANRAM.NL](https://www.kalaimanram.nl).

Lievelingsplant

De rozen. Froukelien heeft een tante die veel van rozen weet. Tante heeft haar geadviseerd om de Gertrude Jekyll te kopen. (Gertrude Jekyll was in de 19e eeuw de eerste en meest invloedrijke vrouwelijke tuinarchitect in Groot Brittannië). "Ruik maar," zegt Froukelien. "De rozen ruiken heerlijk ouderwets, naar rozenwater."

Lievelingsmoment

Op je billen in de tuin onkruid wieden. Heel meditatief.

Interview met Froukelien, tuin 84

Hoe kan ik overleven in de stad?

Omdat Froukelien geen stadsmens is en toch op een bovenhuis in de binnenstad woont, blijkt een tuintje echt een uitkomst voor haar. "We stonden maar kort op de wachtlijst toen we tuin 45 aangeboden kregen. Niemand wilde de tuin naast Hostel De Hoek. Ik dacht alleen maar: Dit is een paradijs". Froukelien en

"Van elk zandkorreltje weet je hoe het tot stand gekomen is"

Jos gaan aan het werk om het paradijsje aan de rand van ons tuinenpark nog mooier te maken.

Ze hebben af en toe last van het Hostel – geschreeuw of harde muziek – en Froukelien stapt er op af om te praten. Ze wil niet alleen maar klagen, maar ook echt wat doen. Froukelien is als opbouwwerker en coach wel gewend om sociaal bewogen te zijn en te werken aan 'empowerment'. Ze gaat meedraaien in de beheergroep van het Hostel, waardoor ze de spil wordt in de communicatie tussen het Hostel en onze vereniging. Ze heeft daar veel voor elkaar gekregen. "Na 4 jaar pingpongen met verschillende partijen is de geluidswal achter onze tuin er eindelijk gekomen, alleen waren wij toen al verhuisd naar tuin 84, de tuin naast de bijenstal." Froukelien vond die tuin in eerste instantie donker en een wildernis, maar Jos zag tuin 84 wel zitten.

Ze hebben het gedaan: Het oude huisje afgebroken en van de grond af weer opgebouwd. Bomen weggehaald, planten er uit, eindeloos vele steek- en kruidwagens vol zand, cement, stenen en tuinaarde over het bruggetje gesjouwd en nieuwe planten gekocht en vooral gekregen! "Als we van te voren hadden geweten hoeveel werk het zou zijn, hadden we het waarschijnlijk niet gedaan." verzucht Froukelien.

Sporkenhout

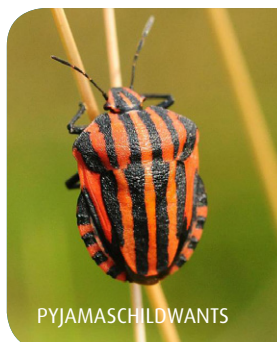
Froukelien kan nu enorm genieten van de vruchten van al het werk. "Van elk zandkorreltje weet je hoe het tot stand gekomen is. Er zit zoveel zweet in deze tuin. Maar nu is het zo fijn", vertelt ze vanuit de tuinstoel op het ruime terras. "Grofweg ga ik over de tuin en Jos over het huisje." Het huisje hebben ze zelf ontworpen en gebouwd. Het enige wat over is van het oude huisje is het

granieten aanrecht en het naambordje. Froukelien vertelt met liefde over de bloemen en planten in haar tuin. "Ken je Sporkenhout?" Ik heb geen idee. Het is een boompje dat er al stond en dat ze

"De bijen van de naburige stal komen graag snoepen in haar tuin."

eerst niet zo bijzonder vond, maar Paul van Kan vertelde haar dat insecten dol zijn op de kleine bloemetjes die heel veel nectar geven. Dat klopt. De bijen van de naburige stal komen graag snoepen in haar tuin. Niet alleen in het Sporkenhout, ook van het vingerhoedskruid en de fruitbomen aan het pad. Froukelien gaat regelmatig bij de imkers kijken en geeft vrienden een potje honing kado. "Van onze burens!"

Evelien Pullens

PYJAMASCHILDWANTS

Pionier -dierpjes

Wel eens gekeken naar de kleine dierpjes op ons park?

Lieveheersbeestje

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Lieveheersbeestjes>

Pyjamaschildwants

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Pyjamaschildwants>

Gewone kielwants

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Wantsen>

Beheergroep van het hostel

Hostel De Hoek van het Leger des Heils aan het begin van de Kögllaan, ons fietspad, is een beschermde woonvorm voor dak- en thuisloze verslaafden die nergens anders terecht kunnen.

De Beheergroep komt voort uit het Project Binnenplaats van de Gemeente Utrecht. De Beheergroep komt 2 keer per jaar bij elkaar en bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende partijen rondom het Hostel: De politie, bewonersgroepen van de omliggende buurten, padvindsters, gemeente, de GGZ. Froukelien zit erin namens onze tuinvereniging. De bedoeling is om het

draagvlak te vergroten, eventuele overlast te verminderen en af te stemmen hoe klachten afgehandeld worden.

Veel geleerd

“Ik begrijp nu bijvoorbeeld hoe dossieropbouw werkt. Je denkt dat het geen zin heeft om steeds hetzelfde te melden, maar dat heeft het wel. Dat geeft namelijk meer aanleiding om iemand op

storend gedrag te kunnen aanspreken of maatregelen te nemen.” vertelt Froukelien. “Ik heb veel geleerd in die groep. Ook van de bewoners zelf. Ze vinden het heel pijnlijk dat er zoveel vooroordelen over hen bestaan. En hoe vaak heb ik niet geluisterd naar het levensverhaal van Erik, die fantaseerde over zijn toekomst. Ik was zo blij voor hem dat hij mocht ‘promoveren’ naar een ander hostel waar hij meer zelfstandigheid had! En je gelooft het misschien niet, maar er wonen daar mensen die van plantjes houden. Een van de bewoners is me wel eens komen helpen met appels plukken. Wat was ze gelukkig.”

Stekjes en plantjes voor de burens

Froukelien heeft zich echt ingezet voor de Beheergroep. Met verschillende positieve resultaten. Zo nam zij initiatief tot een onderzoek naar een manier van drugsverstrekking die de veiligheid voor de gebruikers en de omwonenden groter zou maken. Er zijn nu meer ruimtes in Utrecht waar verslaafden veilig kunnen gebruiken. Ook wilde ze graag bij de Pioniers iets vrolijks doen in plaats van alleen maar klagen. De burendag waarbij we het Hostel mochten bezichtigen bijvoorbeeld, en samen werken in de Stinzentuin. Heel recent was er de inzameling van stekjes en plantjes voor de tuin van het Hostel. Heel veel Pioniers hebben bijgedragen.

Tip van de maand

Delicatesse rivierkreeft

Bij het slootjesprutten werd zowaar een rivierkreeft gevangen met een schepnetje. Dat is schrikken! 30 jaar geleden had niemand er van gehoord, maar nu komt de Amerikaanse rivierkreeft steeds vaker voor. Deze smakelijke beesten eten de hele sloot leeg. Dat willen we natuurlijk niet. Vang ze met een schepnetje en eet ze op. Een pionier der Pioniers heeft het uitgeprobeerd. De kreeft van het slootjesprutten was lekker!

Bereidingswijze

Doe bij thuiskomst na het vissen de rivierkreeftjes in een emmer met schoon kraanwater. Ververs dit in de loop van een uurtje een paar keer, zo krijg je de kreeftjes mooi schoon. Neem dan een grote pan kokend water met twee bouillonblokjes en zet een grote bak met ijswater klaar. Doe dan de rivierkreeftjes in één keer in de pan, deksel erop, vuur goed hoog en laat 2 minuten koken. Schep de kreeftjes uit de bouillon en doe gelijk

in het ijswater en laat het daar ± 10 min. in staan. Gooi de bouillon niet weg maar gebruik het voor andere gerechten. Daarom is het belangrijk dat je kreeftjes schoon zijn. Kreeftjes zijn lekker met salade en cocktailsaus. Pionier Bram: “Het vlees zit in de staart en je kunt hem als een grote gamba pellen. Wel even de ‘ruggengraat’ (donker sliertje) er uit peuteren. Het was een kleintje dus er zat niet heel veel vlees aan.”